

ЕВЕЛИНА ДЖЕВИЕЦКА

ЮБИЛЕЙНО И МОДЕРНО.
КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИЯТ РАЗКАЗ
ПРЕЗ СОЦИАЛИЗМА
В БЪЛГАРИЯ

Кирило-
Методиевски
студии

КНИГА

29

КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИ СТУДИИ, КН. 29
CYRILLO-METHODIAN STUDIES. 29

Фрагмент от паметника „Създателите на българската държава“
в Шумен (1981) (Фото – Е. Джевиецка)

КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИ СТУДИИ, КН. 29
CYRILLO-METHODIAN STUDIES. 29
CYRILLO-METHODIAN RESEARCH CENTRE

SOFIA • 2020

**БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИ НАУЧЕН ЦЕНТЪР**

ЕВЕЛИНА ДЖЕВИЕЦКА

**ЮБИЛЕЙНО И МОДЕРНО.
КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИЯТ РАЗКАЗ
ПРЕЗ СОЦИАЛИЗМА
В БЪЛГАРИЯ**

КНИГА 29

СОФИЯ • 2020

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Славия Бърлиева, Бойка Мирчева (отговорен редактор),
Ана Стойкова, Нели Ганчева-Гешева (секретар)

Рецензенти: Ана Лулева, Гражина Шват-Гълъбова

**© Кирило-Методиевски научен център
2020**

Коректор *Милена Евтимова*
Предпечатна подготовка *Анита Борисова*
Формат 70x100/16 Печатни коли 14,5

Печатница „Симолини-94“
София, бул. „Владимир Вазов“ 15

ISSN 0205-2253
ISBN 978-954-9787-42-9

ISSN 0205-2253
ISBN 978-954-9787-42-9

**BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
CYRILLO-METHODIAN RESEARCH CENTRE**

EWELINA DRZEWIECKA

**JUBILEE AND MODERN.
THE CYRILLO-METHODIAN
NARRATIVE DURING SOCIALISM
IN BULGARIA**

SOFIA • 2020

EDITORIAL BOARD

Slavia Barlieva, Boyka Mircheva (Editor in Chief), Ana Stoykova,
Nely Gancheva-Gesheva (Secretary)

Reviewers: Ana Luleva, Grażyna Szwat-Gyłybowa

The monograph is dedicated to the functioning of the (hi)story of St. Cyril and St. Methodius and their pupils during socialism in Bulgaria. It thus raises an issue that has not been the subject of a comprehensive study so far. The analytical focus is on various scientific and popular collective editions and literary texts that were published in the period 1944–1989 on the occasion of the Cyrillo-Methodian anniversaries. The monograph is an attempt to combine the following: the culturological interpretation of (quasi)literary texts with the history of historiography approach through the lens of the history of ideas; the interpretative perspective provided by the conceptual framework of cultural memory (in terms of Jan and Aleida Assmann); the idea of the thought-collective as a self-masking institution (in terms of Mary Douglas); post-secular thought.

© Cyrillo-Methodian Research Centre
2020

Proof-reader *Milena Evtimova*
Pre-press *Anita Borisova, Iliyana Angelova*
Format 70x100/16 Quires 14,5

Printing press “Simolini”
Sofia, 15 Vladimir Vazov Blvd.

ISSN 0205-2253
ISBN 978-954-9787-42-9

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД	11
ГЛАВА I. КУЛТУРАТА НА ЮБИЛЕЯ	23
I.1. КУЛТУРНИЯТ ФРОНТ	24
I.2. КУЛТУРНАТА ПАМЕТ	35
I.3. ЮБИЛЕЙНИТЕ ИЗДАНИЯ	38
ГЛАВА II. ПРОСВЕТИТЕЛЯТ	45
II.1. ГОСПОДСТВАЩИЯТ РАЗКАЗ	45
II.2. РЕВОЛЮЦИЯ	54
II.3. ПРОСВЕТА	67
II.4. КУЛТУРА	85
II.5. ФУНДИРАЩИЯТ РАЗКАЗ	101
ГЛАВА III. ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ	105
III.1. МАЛКИЯТ РАЗКАЗ	105
III.2. МОДЕРНИЯТ ЕЗИК	118
III.3. МОДЕРНИЯТ ОБРАЗЕЦ	128
ГЛАВА IV. НАСЛЕДНИЦИТЕ	133
IV.1. БЪЛГАРСКИЯТ РАЗКАЗ	134
IV.2. БЪЛГАРСКАТА УТОПИЯ	152
IV.3. БЪЛГАРСКАТА СИМФОНИЯ	157
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	175
ИЛЮСТРАЦИИ*	181
БИБЛИОГРАФИЯ	192
РЕЗЮМЕ НА АНГЛИЙСКИ ЕЗИК	232

* Включените в изданието илюстрации са от архива на Кирило-Методиевския научен център при БАН и от личния архив на авторката.

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	11
I. THE CULTURE OF JUBILEE COMMEMORATIONS	23
I.1. THE CULTURAL FRONTLINE	24
I.2. CULTURAL MEMORY	35
I.3. THE JUBILEE PUBLICATIONS	38
II. THE ENLIGHTENER	45
II.1. THE MASTER NARRATIVE	45
II.2. REVOLUTION	54
II.3. EDUCATION	67
II.4. CULTURE	85
II.5. THE FOUNDING NARRATIVE	101
III. THE EXECUTOR	105
III.1. THE SMALL NARRATIVE	105
III.2. THE MODERN LANGUAGE	118
III.3. THE MODERN PATTERN	128
IV. THE HEIRS	133
IV.1. THE BULGARIAN NARRATIVE	134
IV.2. THE BULGARIAN UTOPIA	152
IV.3. THE BULGARIAN SYMPHONY	157
CONCLUSION	175
ILLUSTRATIONS*	181
BIBLIOGRAPHY	192
ENGLISH SUMMARY	232

* The illustrations included in the publication are from the archive of the Cyrillo-Methodian Research Centre at the Bulgarian Academy of Sciences and from the author's personal archive.